

2017-09-19
Ju2017/05495/L6

Justitiedepartementet
ju.16@regeringskansliet.se

Remissvar ang. SOU 2017:55 - En ny kamerabevakningslag

Sveriges Byggindustrier är de enskilda byggföretagens bransch- och arbetsgivarorganisation och organiserar ca 3 400 bygg-, anläggnings- och specialföretag. Sveriges Byggindustrier har tagit del av rubricerad remiss och vill framföra nedanstående synpunkter.

Generella synpunkter

Entreprenörer och projektörer har de senaste åren utvecklat effektiva och säkra arbetsmetoder med hjälp av drönare och fotogramteknik. Drönare används bl.a. vid projektering samt besiktning och inmätning av infrastruktur i drift. Det innebär säkrare arbetsmiljö, produktivitetsökningar, effektivare och mer korrekta projekteringar och därmed också minskad miljöpåverkan. Sveriges Byggindustrier anser därför att det är av stor vikt att denna positiva utveckling kan fortsätta.

Efter en lagändring i somras är kameraövervakning från drönare numera undantaget från kameraövervakningslagen. Den personliga integriteten skyddas i stället genom reglerna i personuppgiftslagen. Lagändringen genomfördes som ett led för att förenkla för företagen efter Högsta förvaltningsdomstolens dom den 21 oktober 2016 i mål nr 78-16. Sveriges Byggindustrier ställde sig positiva till förändringen som innebär att företag kunde fortsätta använda drönare i sin verksamhet fram till dess att förslag till en permanent reglering av frågan skulle läggas fram.

I och med den nu aktuella utredningen har en permanent reglering presenterats. Sveriges Byggindustrier välkomnar ambitionen i utredningen att ge fortsatt ökade möjligheter till kamerabevakning för berättigade ändamål. Det är även bra att utredningen lyfter fram att användningen av kamerautrustade drönare vid byggbesiktningar och inspektioner har mycket stor potential och att lagstiftningen inte bör lägga onödiga hinder.

Sveriges Byggindustrier anser däremot att förslaget i vissa delar kan medföra gränsdragnings- och tillämpningsproblem. Det är angeläget att de regler som införs är förutsebara och användbara i praktiken. Dessa delar kan därför vara betjänta av ytterligare utredning.

Närmare synpunkter på vissa av förslagen

Kravet på viss varaktighet

Det har föreslagits att det införs en ny definition av kamerabevakning i 3 §. Definitionen ligger nära den gamla men ska genom vissa justeringar så långt som möjligt försöka undanröja den nuvarande lagens problem. I författningskommentaren anges uttryckligen att lagen avser kameraanvändning från både fasta som rörliga objekt. Kameror på drönare kommer således i sig att omfattas av den nya kamerabevakningslagen.

För att det ska vara fråga om kamerabevakning krävs det att utrustningen används *varaktigt eller regelbundet upprepat för personbevakning*. Det ställs alltså ett krav på viss varaktighet av användningen för att den ska falla inom lagens tillämpningsområde. I författningskommentaren anges att kravet tar sikte på hur användningen sker på en viss geografisk plats. Vidare anges att användning som sker högst runt någon halvtimme ska anses som kortvarig användning, och att sådan kortvarig användning vid ett enstaka tillfälle inte omfattas. Regelbunden upprepad användning definieras som att utrustningen används vid ett flertal tillfällen som ligger nära eller relativt nära varandra i tiden eller som är mer utspridda men ändå infaller på ett planmässigt sätt.

Drönare används på ett flertal sätt inom byggbranschen – för projektering samt besiktning och inmätning av infrastruktur i drift. En enskild flygning kan pågå upp till 45 minuter och avse ett stort område, t.ex. 30 hektar. Eftersom en större projektyta kräver fler flygningar kan det bli fråga om flera flygningar samma dag, en projektyta på 300 hektar kräver tio enskilda flygningar. Under en sådan flygning tas foton på samma punkt under endast några sekunder. Det kan rimligen inte vara att anse som en varaktig kamerabevakning.

Eftersom det inte är tydligt att användningen av drönare på ovannämnda sätt inte omfattas av lagens tillämpningsområde anser Sveriges Byggindustrier att det vore önskvärt om det kunde preciseras närmare hur lagen är tänkt att tolkas i dessa fall. Kan "en viss geografisk plats" tolkas som en större sammanhängande yta eller är det endast en begränsad yta. Precis som anges i utredningen är det angeläget att begränsa eventuella gränsdragningsproblem.

Kravet på upplysningsskyldighet

Det kommer att finnas en upplysningsskyldighet som gäller oavsett vem som bedriver kamerabevakningen och oavsett om bevakningen avser en plats dit allmänheten har tillträde eller annan plats.

Det kan i vissa fall vara svårt att veta hur kravet på upplysningsskyldighet ska efterlevas i praktiken. I författningskommentaren anges att det ibland finns situationer då verksamma upplysningar inte alls eller inte enbart kan lämnas genom skyltning på platsen, t.ex. när bevakningen avser ett större område. Vidare anges att det i dessa fall i stället kan bli fråga om en kombination av åtgärder för att upplysningarna ska vara verksamma. Sveriges Byggindustrier anser att det vore önskvärt att det ges mer konkreta exempel på hur det är tänkt att upplysningsskyldigheten ska kunna efterlevas. Det är nu svårt att överblicka vad som egentligen krävs i olika situationer.

Förstärkt integritetsskydd vid kamerabevakning på arbetsplatser

Det följer redan i dag i många fall en skyldighet att förhandla med berörd arbetstagarorganisation i enlighet med 11-14 §§ medbestämmandelagen inför ett beslut om att införa kamerabevakning

på arbetsplatsen. Under alla förhållanden är det Sveriges Byggindustriers rekommendation att arbetsgivare som står i begrepp att införa kamerabevakning påkallar förhandling. Mot den bakgrunden har Sveriges Byggindustrier inte några invändningar mot förslagen i 24-25 §§.

Frågor med anledning av detta remissvar kan ställas till entreprenadjurist Sofia Gunnarsson, tfn 08-698 58 57 eller e-post sofia.gunnarsson@sverigesbyggindustrier.se.

SVERIGES BYGGINDUSTRIER

Mats Åkerlind
tf verkställande direktör